CULTURA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTELOR PE AN:
Pentru învățători, preoți, studenți și săteni 200 Lei
« autorităţile săteşti . . . 300 «
« instituţii particulare şi de stat. . 400 «
Iar dela 500 de lei în sus, pentru sprijinitorii acestei foi.

„LUMINEAZA-TE ŞI VEI FI: VOIEŞTE ŞI VEI PUTEA„
C. A. ROSETTI.

Director:
Generalul NICOLAE PETALA | REDACŢIA, STR. REGALA No. 16. | BUCUREŞTI 13 IANUARIE 1929 | ADMINISTRAŢIA STR. REGALA No. 16 | ANUL IX, Nr. 261. Apare în fiecare Duminică

Alte ploconeli în fața străinătății

In articolul trecut din locul acesta, am stat de vorbă cu cititorii, despre ciudățenia care s'a numit «concursul de frumuseță» și care iar a mai pus în mișcare ușurătatea din naștere și copilăria celor mulți. Dar nu este isprava aceasta singura cu care ne plecăm de mijloc cu sfiiciune în fața străinătății. Am primit încă și altele. Una din ele cu cîțiva ani mai veche decît concursul de frumuseță și unele ziare au și început a scrie împotriva lor. Dar năvala obiceiurilor de peste graniță e așa de mare, că glasurile unor ziare nu se bagă-în-seamă, cu atît mai mult, cu cît aceleași ziare, pe de o parte tipăresc un articol împotriva cutărui năravprimit de peste graniță, iar apoi tot ele dau largi dări de seamă despre desfășurarea noilor apucături. Tipărind știri amănunțite despre acestea, se face și propagandă pentru ele.

Nu e mult de cînd d. MIHAIL NEGRU dela «Universul», într'un articolaș de pe pagina întîia, scria cu mare dreptate despre boala ghiontirii cu boxul, cași cum Romînul n'ar ști de mult să dea cu parul în cap și cași cum ar mai fi nevoie să-l înveți acum să te lovească cu pumnul ferecat.

Este năravul acesta prin America. Dar ce zor era să-l primim noi? Iată însă că, de cîțiva ani, se face zarvă pentru pătrunderea acestei apucături între noi și, de o bucată de vreme, a și pătruns. Vezi date la ziare trupurile dezbrăcate ale tinerilor care învață să-ți rupă fălcile și pe de o parte ziarele zic că fac cultură morală, iar pe de alta stîrnesc mișcare în folosul unor asemenea năravuri străine, care nu au nimic a face nici cu cultura, nici cu morala, nici cu naționalismul. Căci de va fi vorba pe bătaie, știe Romînul să se bată și fără pumnul ferecat. Pocnește el prea bine cu orice ciotcă pe care o găsi o la îndemînă. Dovadă sunt atîtea bătăi de care citești la ziar și în care vezi că oamenii s'au putut bate și fără a-și mai trînti degetele în belciuge.

Dar iată că acuma s'a croit o tabără întreagă de oameni care se țin numai de aceasta. Unii scriu despre tot ce se face cu acest soi de luare în pumni, umplu coloane întregi la ziar, într'o limbă cu o mulțime de cuvinte pe care nici nu le poți înțelege; iar pe de altă parte a eșit la lumină însăși tabăra boxagiilor, adică a celor ce strîmbă fălcile și sucesc gîturile și-ți zdrelesc cărnurile și-ți frîng oasele, prin pumnul lor țintuit.

Ce înseamnă aceasta? Inseamnă că, dacă în țara aceasta erau pînă azi atîția care mîncau și se îmbrăcau, fără să rodească nimic, acum a mai răsărit și această tabără de slujitori ai pumnului, care nu vor face decît atîta, deci care vor trăi din meșteșugul de a lovi cu ghiontul sau de a învăța și pe alții să facă așa. Dar ca să ai o întreagă tagmă de oameni care de mîncat mănîncă și se îmbracă, și apoi să ai un întreg șir de cheltueli pentru tot ce privește frigurile și zbănțuielile boxărești, înseamnă să scumpești viața.

Aici ajungi cu înmulțirea unui soi de slujbe, care rontăiesc hrana muncită de alții, iar ei nu dau în schimb decît mușterii pentru spitale prin fălcile rupte, prin mutrele învinețite, prin membrele schilodite.

Și după astfel de roade, pe acești slujbași de modă nouă, ajunși dela dracu 'n praznic și 'n țara noastră, îi mai vezi și țanțoși, scriind cu rățoială la ziare despre isprăvile lor, ca-și cum biata lume ar avea nevoie de pumnii lor!

In art. pomenit din «Universul», d. Negru arăta că lumea noastră nu se arată prea încîntată de această marfă nouă de peste graniță, că ne-a venit cutare boxagiu vestit și încăperea, în care avea să rupă fălcile protivnicului său, era goală. Noi ne-am bucurat de o asemenea știre, dar zicem că tot se găsesc la noi destui gurăcască pentru astfel de treburi și dacă n'au fost în cutare împrejurare, se găsesc în altele și, la urma urmei, chiar dacă nu găsesc răsunet în marea mulțime, dar tot se dă o rea îndrumare tineretului și-i atîță pentru apucături sălbatece și plăsmuiește în lumea noastră o ceată de oameni care atîta fac și deci au să caute să tot stîrnească lumea spre boxărie.

De aceia atît cît s'a scris împotriva acestei molime, bine s'a scris, dar a fost prea puțin. Cel întîi scriitor din rîndurile căruia a picurat scîrba împotriva noilor apucături de acest soi și altele la fel, care se altoiesc tineretului, a fost d. NICHIFOR CRAINIC. Rare ori am mai citit apoi rînduri scurte, arătînd primejdiile acestei boale, pînă la vremea aceasta din urmă, cînd am avut plăcerea de a citi articolul d lui Negru, și apoi alt articol, al d-lui ION MARINCU în «Curentul» (17 Noemvrie 1928). Dar n'au trecut decît puține zile și în acelaș ziar, s'au putut citi amănunțite dări de seamă și apoi și rînduri de multă slăvire adusă boxăriei. Deci puținele articole protivnice acestei molime sunt înăbușite în aceleași ziare prin mulțimea celor de slăvire. De aceia noi credem că condeiele care s'au mișcat arătînd scîrba pe care trebuie să ne-o toarne în suflet noua apucătură a lovirii cu pumnul ghintuit sunt datoare să facă aceasta mai des, pentru a face obștia noastră să simtă așa cum trebuie și să înțeleagă cum se cuvine. Iar noi, pînă atunci, socotim de bine să nu lăsăm să treacă uitate în niște rînduri de seamă, ca cele scrise de d. Ion Marincu, ci să le lăsăm să urmeze aici, fiindcă cuprind arătarea vie a grelelor vătămări pe care boxăria le aduce. Sub numele de «Masacre sportive», iată deci ce citim din condeiul său:

«Se zice de obicei că foot-ball-ul nu este joc pentru domnișoare, ci pentru oameni puternici și bine legați.

Se spune acest lucru, pentru a scuza jocul dur, utilizat de regulă în partidele de campionat, iar dela un timp chiar în cele amicale.

Matchurile disputate în ultimul timp în urbea noastră, cu osebire la categoriile inferioare, au adoptat o nuanță care departe de a fi al unui joc pentru domnișoare, denotă o concentrare în sport a tuturor instinctelor bestiale, de cari dispun cu prisosință mulți jucători.

A devenit regulă generală înlocuirea calităților tehnice prin lovirea adversarului și jocul «la om».

Intr'un match de cat II, jucat în primăvara anului curent, un echipier a lovit pe un adversar, rupîndu-i piciorul în așa mod, încît șase luni de tratament în spital nu i-au fost îndeajuns, spre a se înzdreveni.

Acum două săptămîni, cu ocazia matchului de campionat cat. II. Turda — C. F. R, jucătorul Viziru (Turda) a fost grav lovit de un echipier ceferist, încît a trebuit să fie internat în spital unde se află și acum.

Lovitura a fost premeditată și aplicată în timp ce arbitrul nu era atent.

După o săptămînă numai, aceeaș echipă cunoscută pentru jocul animalic pe care-l practică, la matchul cu Apolon, a rănit doi echipieri adversari din cari unul se află în spital.

Faptele dovedesc că avem în față un sistem care tinde să prindă rădăcini în regiunea noastră, din cauză că nu s'au luat și nu se iau măsurile impuse de împrejurări.

Căci nu s'ar fi ajuns la masacrele cari se petrec astăzi pe terenele de sport din bunăvoința unora și animalismul altora, dacă autoritatea își făcea datoria.

Cînd jucătorului Grozăvescu i-a fost rupt piciorul, nu s'a luat nici o sancțiune contra autorului.

Cînd o parte din echipierii clubului C. F. R., au fost pedepsiți pentru joc brutal după matchul cu Colțea, suspendarea n'a durat nici două zile fiind ridicată fără motiv.

Deasemenea nu s'au luat măsuri contra susținătorilor de cluburi cari îndeamnă jucătorii la bestialitate.

In acest timp jucătorii din clubul C. F. R. își fac un titlu de glorie din faptul că au trimes adversari cu «Salvarea» la spital.

Măcelarii sportivi sunt în plin exercițiu al funcțiunei lor sîngeroase și dezonorante.

Nu așteptăm mai mult dela oameni lipsiți de scrupul, cari își transformă picioarele destinate jocului de foot-ball, în unelte de măcelărire a adversarilor.

Ne întrebăm cu durere însă, ce au de gînd conducătorii clubURILOR cari adăpostesc brute sportive și mai cu seamă oficialii de cari sunt pline terenurile de sport?»

Socotim că rîndurile acestea sunt pline de învățătură și că cititorii ne vor fi mulțămitori că nu le am lăsat să se piardă, ci le-am pus sub ochii lor, pentruca să aibă înainte înseși faptele care vorbesc ceva mai tare decît vorbele.

Arhim. SCRIBAN

Cugetări

Ce-i omul în natură? Un neant față cu infinitul, un tot față cu neantul. O mijlocie între mic și tot.

Poporul crede că nobleţea este o măreție reală, și consideră pe cei nobili ca și cum ar fi de o altă natură ca ceilalți.

Poporul raționează de obiceiu așa: un lucru e posibil, deci există.

Sunt trei mijloace de a crede: rațiunea, obiceiul și inspirația.

Pascal

DIN TRECUTUL NOSTRU

IEREMIA MOVILĂ

Chipul acesta ne arată pe Domnul Moldovei, Ieremia Movilă, (pe la anul 1600), după cum este înfățișat pe covorul de pe mormîntul său dela Mînăstirea Suceviţa, ridicată de fratele său episcopul Gheorghe Movilă.

Leul și Măgarul

— FABULĂ —

de: VASILE MILITARU

Un leu care pe vremuri fusese Impărat,
Insă pe care soarta apoi l-a detronat,
Intrase, — pe cît spune un mare cronicar, —
In slujbă la măgar.

Făcînd aceasta leul nevolnic și bătrîn,
Crezuse că măgarul, ilustrul său stăpîn,
Va ține socoteală, în vremi cine-a fost leul
Și — o să 'i respecte **eul,** —
Cu-atât mai mult că 'n vremea cînd leul sta pe Tron,
Măgarul îi fusese curtean iubit, cocon . . .

E drept că din spre partea mîncării, n'avea grai
Să mulțumească, leul: tràia, mă rog, ca'n rai,
Căci la măgar acasă, — nu mai le 'nșir pe-anume,
Dar se găseau tot felul de bunătăţi din lume
Și dintre toate astea, nimic nu stă sub chee,
Ba liber era leul, banchete chiar să dee,
Dar... uite, vezi, în toate pe lume e un «dar»
Și leul nu odată plîngea un plîns amar,
Căci urechiatul nostru, parcă într'adins, mereu,
Cînd îi era pe lume mai drag bietului leu,
Ii poruncea, cu vorbe rostite plin și rar,
Cu ifos de măgar:
Ba să 'i aducă ceașca de mazagram cu pai,
Ba vînt să 'i facă 'ntr'una c' un mare evantai,
Ba îi cerea, — și leul simțea o mare greață, —
Să-l spele pe picioare în orice dimineață . . .

A suferit sărmanul de leu o lună 'ntreagă,
Dar într'o zi cu soare,
Pe cînd măgarul nostru era la vînătoare, —
Iși strînse într'o desagă
Avutul bietul leu
Și, părăsind belșugul, s'a dus cu Dumnezeu . . .

Eșind însă pe poartă, l-a întrebat un cîine:
— Cum, leule, se poate să fugi tu de-așa pîine?!
Ce vei mînca, sărmane, cu 'ncepere de mîine?

— Heeei, măi Grivei, — răspunse oftînd fugarul meu, —
Cînd te-ai trezit pe lume așa cum sînt eu,
LEU, —
Fost împărat pe vremuri și mare ghinărar, —
Preferi un trai amar,
Preferi să mori de foame sau să mănînci frunzar,
Dar slugă umilită nu poți fi la măgar! . . .

VREMURI DE AUR

Privind trecutul neamului nostru asupra vieții și obiceiurilor de odinioară, simți ușor cum sufletul se înalță a mândrie și admirație. Unde se mai pomenesc acele zile liniștite și frumoase? Lupta și grijile de acum pentru averi mari și fără muncă cinstită a stricat buna rânduială, iar noile obiceiuri și reguli cu totul străine de firea românului neaoș, stinge pe zi ce timpul trece, tot mai mult tezaurul comorii obiceiurilor din străbuni. Pe atunci flăcăii erau spătoși, voinici și veseli ca brazii. Acum din pricina multor patimi vătămătoare, puterea ne e slăbită și vieața mai scurtă.

Răsărea soarele cu toată binecuvântarea și frumusețea razelor pe mândrele haine ce azi din păcatele nechibzuinții ori a lenei, se văd numai stofe și stămburi străine. Aceste putregaiuri de rea calitate necinstesc trupul nostru în fața itarilor albi ca crinii, bunda cu flori, iea cu fluturi argintii și aurii, deoarece aceste lucruri măestrit lucrate sunt ale noastre și ele ne fac cinste și vază în fața altor popoare, care ne-au socotit feții și zânele din basme.

Femeile și fetele nu mai țes în răsboi modelele mândre de odinioară, ci de cum se luminează și până'n seară le găsești la cumătra, madam Georgeta (Gherghina) sau Jeni, vorbește pe cutare vecin de rău, plănuesc ce rochii sau pantofi cu tocul de o șchiopă și-ar mai face.

Glumele, poveștile, doinele, ghicitorile și torsul în serile cu mândră lună s'au împuținat simțitor, iar în locul acestor clipe de răgaz, folos și înălțare sufletească, s'au ivit petrecerile de noapte zise — baluri sau serate.

Pe vremuri moșnegii stăteau în mijlocul tineretului atât la fapte cât și la petreceri, acum acești buni și pricepuți îndrumători, ne lipsesc, deoarece născocirile ciudate și patimile de tot soiul nu se potrivesc firii lor și iată dece suntem lăsați în voia soartei, în mâna curentelor moderne, în mâna deprinderilor ucigătoare, ce nu ajut sau contribuesc cu ceva la o vieață mai frumoasă, mai cinstită.

Doamne! unde se mai aude cântecul fermecător al naiului, buciumului și cimpoiului?

Unde se mai pomenesc horele, brâurile, polcile?

S'au schimbat timpurile, s'au schimbat și obiceiurile. Altă dată bisericile noastre erau pline de credincioși, iar astăzi sânt aproape goale.

Obiceiurile noastre dela Crăciun aproape au dispărut cu totul. Capra, irozii, vasâlca, buhaiul aproape nu se mai văd.

Ar trebui o întoarcere la vechiile și cinstitele obiceiuri din trecut, căci acestea sânt cele mai de folos și cele mai scumpe moșteniri din moși strămoși.

Atunci, cu drept cuvânt vom putea spune că trăim vremuri de aur, mai ales că avem o țară mărită, mândră și frumoasă.

Să mai sperăm noi în asemenea timpuri?

X.

INSEMNARI DUMINICALE

SĂRBĂTORI DE ODINIOARĂ

Sărbătorile îmi apar de atunci, într'o lumină albă, rece şi orbitoare.

Unde mergeam ?

Copilaria a îngropat această amintire, şi n a ramas decât sensaţia de alb, de soare glacial şi nefireasca puritate, care prefăcuse pentru o singură zi, urâţenia posomorâtă a planetei, într'o stea ninsă înălţându-se sclipitor spre ceruri. Din altă planetă, văzut pământul, va fi părut atunci mai alb şi mai diamantic ca întotdeauna. Bărboşii astronomi cu ochelari, din Marte, privindu ne prin lunetele lor, se vor fi întors să însemne în catastife, convingerea că într'o asemenea limpezime de cleştar aborigenii planetei Terra trăesc desigur o existenţă paradisiacă şi ideală : nu se urăsc, nu ştiu ce e foamea, invidia, răsbunarea şi n'au piese căzute la Naţional.

Iar în candoarea lor de bătrâni cărturari, vor fi regretat că nu s'au născut într'o asemenea îndepărtată colonie solară, căci sigur şi Martienii ca orice vietate a lumii, cred că fericirea există numai acolo unde e inaccesibilă.

Eu eram fericit şi n'aşi fi dat locul meu din sanie, pentru cea mai fantasticá expediţie interastrală în toate stelele câte au fost şi câte sînt. Infaşurat în blană de lup, respiram cu nesaţ mirosul iernei, care era mirosul de păr al sălbătăciunei. Clinchenetul de metal al clopoţeilor se risipea cristalin, răspundea de departe ca un glas al unei alte sănii, pierdută undeva, în alba nemărginire. Copitele cailor sunau mat, tălpile săniilor lunecau ca un fâşâit abia auzit şi catifelat. Totul era ca într'un vis alb. Iar de sus, din albastrul rece, câte o steluţă singuratică de fulg, plutea aerian şi n aş fi putut spune dacă fulgul cădea pe pământ sau se înălţa absorbit de infinit. Sania, caii, mâna mişcată apăsau mai uşor decât altă dată, ca în acele visuri când trupurile scăpate de robia gravităţii se ridică la cer, fără aripi.

Am trecut printr'o vastă şi feerică pădure de brad.

De ce mintea-mi copilărească, plăsmui îndată o pădure minune ? O pădure imensă de pomi de Crăciun...

Ninsoarea pusese pe cetina verde o podoabă festivă, sub care întunecarea acelor verzi, părea artificială, ca verdele unui fruct păstrat în zahăr. O creangă îşi destinde la trecerea noastră arcul încordat de zăpadă, pala de ninsoare cădea fără sgomot şi eliberată, ramura se întorcea să şoptească ceva vecinei. (Da. Atunci credeam că o ramură poate şopti ceva taimic altei ramuri, şi că multele vietăţi ale pământului ca şi lucrurile cele mai familiare din casă, aveau un grai al lor, secret şi nepătruns de oamenii blestemaţi şi răi).

Atunci eram sigur că odată cu noaptea, în pădurea de basm, zânele iernii se vor apropia în hainele lor albe, cu beteală şi mărgăritare, să aprindă în fiecare brad de pe marginea şoselii, nenumărate lumânările de ceară albastră şi trandafirie şi violetă, pentru copiii săraci şi morţi, pentru acei care plecaţi pretimpuriu din viaţă, acolo sus sunt îngeri cu aripi mătăsoase şi cu ochii care nu nu mai plâng.

Atunci, aş fi dorit să înoptăm în pădurea de brad, pentru a zări minunea steluţelor aprinse, pentru a i spune ceva, la ureche lui Moş Crăciun când va porni spre sate şi târguri, cu povara lui de daruri şi cu asinul, care cu o cruce sură pe spate şi cuminte, dă din urechi când îţi aude glasul fiindcă înţelege, ar putea să-ţi răspundă şi tace, numai fiindcă tu nu eşti copilul ales şi vrăjit, căruia ursitoarele să-i fi pus în scăldătoare, trei fire de iarbă descântată.

Iar când pădurea ninsă a rămas în urmă, cu cât neastâmpăr mă răsuceam în urmă s'o mai văd peste umăr, topindu-se albăstrie în albul fără hotar !..

Da acum îmi aduc aminte bine, Ştiu acum unde mergeam înfăşurat în blana cu miros de lup, cu sprintena cântare a clopoţeilor în urechi. Mă aşteptau, la capătul drumului, un pom de Crăciun... şi cărţile cu chipuri, şi podoabele poleite, şi alţi copii cu nasurile cât un bumb şi şi cu mâinile îngheţate de bătaia cu bulgări.

Lumina era neasemănată, întinderile sclipeau de fulgi, cerul era foarte albastru şi drumul, ce nesfârşit era drumul,—iar ochii, cum mai căutau ochii, să desluşească pâcla albastră viorie a pădurei vrăjite cu pomi de Crăciun !

*

Dar am trecut anul acesta prin pădurea de basm.

Cu ochii de acum.

Nu mai era decât o simplă dumbravă în care a intrat se curea, iar drumul era şi de astă dată, fără sfârşit, dar era fără sfârşit, fiindcă acum vedeam spărturile şanţurilor desfundate, fiindcă ochii mei nu mai ştiau să descopere nici o frumuseţe, fiindcă cerul era posomorât, nori grei se despleteau în crengi şi crivăţul şuera a pustiu şi a moarte.

Cei din sania de odinioară nu mai sunt. Putreziciune şi sfârşit a potopit peste toate.

In ochii copiilor cari întindeau pumnii roşii spre podoabele pomului cu stele de aur, am văzut o lume pe care n'o mai înţeleg, o bucurie care mi este streină şi uitată ; iar privirea mea a atins bucuria copiilor îngheţând-o, ca o privire de strigoiu.

Copacii îmi taiau drumul cu braţe negre.

Un stol de corbi croncănii sburând ca funinginea unui incendiu, stins dintr'o parte în altă parte.

Iar ninsoarea e acum atât de posomorâtă ; ninsoare de cenuşă peste pustiu !

Cezar Petrescu

MISERERE, DOMINE.

O Crist, mi-aduc la tine obosit
Şi sângerat adânc de-atâtea rele,
Tremurătorul suflet părăsit
In negurile desnădejdii mele.

In veci dorind şi'n veci nemulţumit,
M-au amânat mereu tot mai departe,
Cărările pe unde m-au momit
Ispitele iluziei deşarte.

O dulce Crist, şi cum s'ar reflecta
Un crin de-argint pe-a apei unduiere,
Apleacă luminoasă faţa ta
Pe-a sufletului meu nemângâiere.

Şi 'nalţă iar din tristul meu pustiu
Speranţele şi avânturile sfinte
Cum se ridică 'n cerul azuriu
Un stol de porumbei de pe morminte.

Nichifor Crainic

SIMPTOM IMBUCURĂTOR

Vădită ne este bucuria tuturor bunilor români când vedem că în localurile unde odinioară stăteau aplecaţi oameni, deasupra unei mese dintr'o magherniţă plină de fum şi patimi, astăzi se înalţă minunate locuri de admirabilă recreare sufletească. In locul sticlelor cu alcool colorat cari se situau sfidătoare pe rafturi înflorate cu hârtie albastră, sunt cărţi cu coperţi colorate aşezate pe rafturi modeste şi puse la îndemâna ori cui, dornic de a se adăpa din adevărata cultura.

Ce admirabil subiect pentru un artist care ar vrea să plasticizeze tot momentul într'un bine inspirat panou decorativ: Nirvana gonind pe Bacchus.

Acţiunea de înviorare intelectuală, de regenerare culturală a straturilor populare continuă cu o lăudabilă intensitate.

Sârguinţa unor oameni cari au ca motiv sufletesc un entuziasm dinamic şi gânduri înţelepte este încununată de rodnic succes.

Cartierele mărginaşe, nu mai sunt privite prin aspectul crud şi meschin de până acum.

Pe când la centru avem stupefiantele şi alte maladii acvatice, în mahalalele Capitalei se ridică o puternică activitate culturală îndreptată spre binele şi folosul obştesc, menită să contrabalanseze acţiunea rea a Centrului.

De unde înainte de răsboiu, aveam o mişcare care pornea dela centru la periferie, acum avem o mişcare care porneşte dela periferie la centru cu misiunea grea, şi totdeodată, înaltă de a curăţa centrul de miasmele şi izurile pestilenţiale cari caută să-l sufoce.

Şi cronicari fideli ai vremei, notăm cu bucurie această mişcare.

Mai în toate cartierele se găseşte un propagandist cultural în adevăratul înţeles al cuvântului.

Nu tăgăduim, nu formulăm acuzaţii precise — deocamdată — nimănui. Printre aceştia se mai găsesc mulţi cari nu sunt la înălţimea menirei lor, ei discreditează ideia.

Sunt reclamagii mânaţi de ambiţii personale şi deşarte, vânători de titluri şi subvenţii, adevăraţii profitori ai unei sănătoase mişcări.

Ne mărginim să atingem chestiunea, lăsând ca în numerile viitoare să revenim în mod insistent asupra acestor flaşnetari ai culturei.

Cu fast mare şi multă modestie a inaugurat părintele Păunescu, căminul cultural dela Cărămidari. E un palat impunător, majestuos şi sobru care ascunde dincolo de ziduri: dragostea unui om, dusă la sacrificiu şi abnegaţie de sine pentru săvârşirea idei măreţe, care de mult s'a plămădit în creerul lui.

Şi poate am face o nedreptate să nu notăm aici şi aici munca părintelui N. Rădulescu, a distinsului şi dăruitului conferenţiar, prietenul Gh. Lungulescu ce o depune pe lângă Atheneul popular «Dichiu» — un alt local demn de admiraţia obştească.

De asemenea la Obor, dl Şerban Popa la Atheneul popular «Dr. C. Anghelescu», şi la închisori, dl Simion Niculescu, la «Casele Naţionale» generalul Ion Manolescu, face operă de apostolat cultural. In tăcere, fără surle şi ditirambe, la adăpostul balivernelor debitate de «flaşnetarii culturei» de cari pomeneam mai sus,—se face adevărata operă de bine.

Fără etalări de clişee pe mai multe coloane în ziare, fără epitete şi laude reciproce ei îşi duc misiunea la bun sfârşit.

Şi poate am făcut un păcat, când i-am pomenit mai sus.

Să-i lăsăm să meargă mai departe, în liniştea ce trebueşte desfăşurărilor şi plămădirei actelor mari.

Mâna de oameni cinstiţi, nucleul din jurul «Culturei Poporului», cere să fie lumină tocmai acolo unde întunericul este mai mare, iar energia lui creatoare cu încercările de a ridica poporul, încercări ce s'au şi cristalizat în fapte, curge în torente cari nu cunosc nici ce e digul, nici stăvilirea.

Dorinţa lui de a vedea neamul ridicat cât mai sus, orbeşte şi înăbuşe durerile de moment, iar greutăţile nu au alt merit decât acela de a oţeli în luptă pe apostolii şi propovăduitorii regenerărei culturale.

Ce îi trebueşte întregei mişcări de regenerare culturală ?

Un bine hrănit idealism, bazat pe o puternică realitate şi un program unitar, pentrucă, toate candelele de lumină culturală, îşi ard unt de lemnul culturei în acelaşi scop : luminarea poporului.

E a datorie sfântă de a-i urma şi a le da ajutorul necesar.

RADU MISLEA

EPIGII

SCARLAT COCORĂSCU

Marele scriitor Leopardi spunea într'o poesie a sa că: «e uşor a pune pe cineva într'o lumină nereală, e extrem de uşor să critici activitatea bună a cuiva. E greu, chiar anevoios, dacă nu imposibil ca să poţi scrie ceva de bine, despre un om care şi-a închinat viaţa numai binelui, frumosului şi adevărului, mai ales când el trăeşte».

Şi mare dreptate a avut, când a înşirat pe hârtie rândurile de mai sus, sbucnite dintr'o adâncă cugetare.

Mă străduesc de câteva zile să aştern pe hârtie gândurile bune ce le are poporul român pentru «moşul Cocorăscu». Incerc acum definitiv—tiparul nu-mi dă răgaz de loc,—dar nu sunt deloc mulţumit cu palida transpunere ce va urma.

Scarlat Cocorăscu este muzician, muzician de elită. A fost critic muzical, este directorul Operei Române. Ce însemnează pentru muzica românească ? Un titan. Săanalisăm sistematic ramurile activităţei sale cari însă tind toate către acelaş punct : iubirea frumosului şi respectarea ideii de adevăr.

Pentru noi, Scarlat Cocorăscu este îndrumătorul şi chiar fondatorul criticei ştiinţifice muzicale. Până la dânsul, critica se făcea pe simpatie. O simplă înşirare de adjective la superlativ tranşa toată critica. Dela el încoace s'a început să se comenteze ‚bucata' şi «felul» de a se interpreta acea bucată.

El este decanul criticei muzicale româneşti.

Insă personalitatea criticului muzical este dublată de un admirabil organizator. Un spirit larg, adânc înţelegător al nevoilor muzicei româneşti, un demn încurajator şi entuziast al faptelor mari, gata chiar de sacrificiu dacă opera pentru care luptă o cere. Din această fericită împreunare a ieşit : directorul general al Operei Române. Nu a înţeles şi nu înţelege să introducă politica de cafenea într'un templu de artă, cum au făcut predecesorii săi.

Opera Română este o instituţie de folos obştesc, de aceia toate intrigile şi moravurile politice, cu ambiţiuni deşarte nu au ce căuta acolo.

In acest sens, luptă şi Scarlat Cocorăscu şi munca sa este încoronată cu laudă şi succes.

Artiştii îl iubesc, publicul îl stimează. Scarlat Cocorăscu are meritul de a fi încurajat muzica românească. Recentul succes al «Năpastei» şi apropiatul triumf al lui »Aleodor Impărat» îl consacră printre primii susţinători ai muzicei româneşti.

Depunând o muncă vastă, introním ordinea şi disciplina într'un loc unde ajunsese local de grevă, făcând într'un cuvânt un adevărat apostolat pentru ridicarea prestigiului şi nivelului representaţiilor Operei Române, Scarlat Cororăscu merită pe deplin laudele şi mulţumirile neprecupeţite ale publicului, transmise prin exponenţii lui : ziariştii.

Scarlat Cocorăscu, cu cât anii vor trece, cu cât vântul rău va mai bate, cu atât el va apare mai în evidenţă, ca o stâncă a muzicei româneşti, însemnată cu slovă de aur în istoria muzicei.

R. M.

VORBE, VORBE VORBE

Din două rele, unii aleg pe cea mai mică. Alţii, mai înţelepţi, din două rele n'aleg nici una.

*

Inţelept este acela care la baie nu şi priveşte apa după termometru, ci după cum îl rabdă pielea.

*

«Modestia este o floare mică şi albă ce creşte la marginea drumurilor, în umbra spinului». Fără îndoială. Crinului înalt şi trandafirului bogat le va fi foarte greu să fie modeşti.

*

Dela mândrie până la îngâmfare nu e decât un pas. Dar este numai o jumătate de pas dela modestie,—până la umilinţă.

*

Numai un pas e şi dela sublim până la ridicol.

Cu toate acestea mulţi îşi închipue că tot numai un pas e dela ridicolul lor,—până la sublim.

*

Şi fluviile cele mai furtunoase au câte un colţ tăinuit, umbrit de sălcii, unde apele lor sânt liniştite şi pot să oglindească, o clipă, seninul cerului !

Victor Eftimiu

Tragedii domestice

PĂLĂRIA

— SCHIŢA —

O după amiază de Iulie. Căldura a cotropit totul. Nici o boare de vânt nu vine să risipească văpaia nesuferită care dogoreşte parcă în aer, aproape, ar fi o uriaşă massă incandescentă.

D. Noreanu, plimbându-se prin odae cu paşi mari şi nervoşi, îşi apasă din când în când fruntea cu batista şi se uită spre divanul dela fereastră, unde d-na Noreanu, cu faţa îngropată în perne, plânge cu amar.

— Tanţi... dragă, fii...

— Nu, nu... pleacă... pleacă... să nu te mai văd... ţipă furioasă doamna de câte ori d. Noreanu vrea să-i vorbească sau s'apropie ca s'o împace. După un timp, când plânsul s'a mai ogoit, încearcă din nou :

— Tanţi... dragă, fii..

— Ce mai vrei ? Nu ţi-am spus să pleci ?

— Dragă, dar — eu... pentru o pălărie, atâta...

— ... Lasă-mă... nu înţelegi ?... Mă înebuneşti cu cruzimea ta.

— Eşti nedreaptă.

— Sigur, când eşti tu vreodată vinovat ?

— Te rog să mă ierţi. Dacă ţii să ai pălăria...

— ...Nu... nu mai vreau nimic,. ţineţi-o pentru tine... După ce-mi scoţi sufletul...

— ... Dragă dar nici nu m-am gândit să te chinuesc.

— Cu atât mai rău atunci.

— Ştiam că ai destule pălării.

— După tine şi una e prea mult.

— Eri am avut curiozitatea să văd câte pălării ai şi...

— ... Ai făcut asta ? Ai îndrăznit să...

— Da. Ce-i aşa ciudat ?

— Mă pui sub interdicţie şi găseşti că e firesc ? Tu n'ai deloc bun simţ ? Tu...

— ... Tanţi, îţi jur că ...

— ... Du-te... asemenea ruşine n-am mai pomenit... Doamne ce rău ţi-am făcut ? Cu ce ţi-am greşit ?

Acum eşti mulţumit ? Ti-a plăcut sărăcia în care mă sbat ? Spune ?

— Am văzut că ai treizeci şi una de pălării.

— Dar mi-am luat de fetru ? Nu vezi că habar n'ai de ce am ?

— ... Abia săptămână trecută ţi-ai cumpărat una de mătase şi alta de paj.

— Câte secole vrei să le port, câte ?

— Tu nu le pui în cap decât odată, de două ori.

— Fetru pe căldurile astea ? Doamne fereşte, să nu capeţi vreo insolaţie.

— Păi când mi-ai dorit ceva bun ? In loc să mă iubeşti îmi eşti eşti cel mai mare ouşman.

— Tanţi te iubesc tot aşa de mult ca şi ...

— ... Aşa zici întotdeauna când vrei să mă împaci.

— Tu ştii bine că eu sunt mândru de frumuseţea ta.

— Lasă, că te ştiu eu cine-mi eşti.

Doamna a încetat să mai plângă şi îngădue d lui Noreanu s'o ia în braţe şi să-i usuce lacrimile cu sărutări. Mai târziu, trecându-i mâinile prin păr, în semn de iertare de uşoară mângâiere, îi spuse :

— Când ne întâlnim ?

— Pleci undeva ?

— La modistă.

— Parcă ai re...

— ... M'am răsgândit.

— Nestatornică drăgălaşe !

— Avarule ! Ştiu că te-ai fi bucurat.

Doamna scoase portofoliul din buzunarul soţului şi începu să răsfoiască hârtiile de câte o mie, noi şi foşnitoare.

— Atât ?

— Nu-i prea mult ?

— Uite, ca să nu fii uricios, îţi iau numai două.

Punându-i portofoliul la loc doamna îl gâdilă puţin şi domnul, ferindu-se, râse cu multă poftă.

— Nesuferitule, dă-mi o idee bună.

— N'am nici una.

— Iar vrei să mă superi ?

— Tu ai mult gust.

— Nu-i aşa ?

— Eri am văzut pe M-me Ivănescu... avea o pălărie brique la fel ca...

D na Noreanu se posomorî cumplit.

— La fel ?

— La fel.

— Şi cum îi sta ?

— Ea e mult, mult mai bătrână ca tine şi nici nu-i măcar frumoasă.

— E drăguţă, de ce eşti nedrept ? replică doamna înseninată şi mărinimoasă.

— Nu se poate compara cu tine.

— Şi.,. era bine ?

— Fermecătoare. Altfel nici nu te-ar fi imitat.

— Vezi ce însemnează să ai pălărie bună ? Nu-i aşa că de acum n'ai să mai fii sgârcit ?

Doamna e gata de plecare. Dela uşă însă se înapoiază, vine la d. Noreanu, care-şi fuma ţigara gânditor, şi-l întreabă cu teamă şi nădejde :

— Sandi ! Nu-i aşa că tot mie îmi stă mai bine cu...

— ... Dar desigur, draga mea dragă.

D-na Noreanu, fericită îl sărută; şi strălucind de bucurie, se uită, zâmbind, în ochii «tiranului», care i-a luat mâinile şi i le desmiardă cu aceiaşi gingăşie ca în primele zile când s'au întâlnit. Apoi îşi ascunde capul la pieptul lui.

— Dar mai frumoasă cine...,

— ... Tu eşti... urâtă mică.

Din trăsura care începuse să alunece pe asfaltul străzii, d na, zâmbind, ameninţă cu degetul pe d. Noreanu care, de la fereastră îi arăta, prin semne, că o iubeşte : «de aici până la stele».

— Linguşitorule, altă dată ai s'o păţeşti... **Const. Pelmuş**

Oricine poate colabora la pagina «INSEMNĂRI DUMINICALE», în spiritul şi cadrul preocupărilor ce transpiră)( )(din citirea ei.)( )(

Bucăţile se vor trimite cu menţiunea :

« p. Insemnări Duminicale ».

Pagina «INSEMNĂRI DUMINICALE» apare sub îngrijirea redacţională a valorosului scriitor şi bine cunoscutului ziarist, dl RADU MISLEA.

Duminica după Botez

Fraţi Creştini,

In sfânta Evanghelie ce s'a cetit astăzi, este vorba despre închiderea în temniţă a Botezătorului Ioan; de care auzind Mântuitorul Hristos, a trecut din Iudeia în Galileia, după cum făcuse şi în timpul pruncie Sale, când îl căuta Irod ca să-l omoare, a plecat din Betleem şi s'a dus în Egipt.

Mântuitorul, prin trecerea de la o localitate la alta, în timpul acestor primejdii ce-L ameninţa, a voit să depărteze pericolul, nu pentru-că nu avea putere şi înţelepciune să întrebuinţeze alte mijloace, ci păşeşte ca om; ca felul acesta de purtare în timp de goană şi de prigonire să ne rămână pildă şi învăţătură, ca totdeauna să fugim de primejdiile ce vin asupra noastră.

Ascultând porunca aceasta, însemnează că fac bine, căci legea dragostei ne spune: «Să iubeşti pe aproapele tău, ca însuţi pe tine», pentrucă dacă pot fugi de omul acela, care se sileşte să vatăme trupul sau sufletul meu şi nu voesc să fug, fac un rău acelui om, ducându-l prin îndrăzneala mea în ispită şi astfel îl fac vrednic de pedeapsă.

Prin urmare fraţilor, a fugi de primejdii şi de goane, sânt porunci ale dragostei, iar plăcerea aceasta de a sta faţă cu cei ce ne înfruntă; însemnează că ne lepădăm de dragostea către aproapele şi-l lăsăm să cadă în păcat.

Orice călcare de lege este un păcat; dar păcatul făcut într'ascuns vatămă numai pe acela ce-l săvârşeşte pe când păcatul făcut în vedere vatămă şi pe ce-l care îl vede şi pe cel care aude despre el. Pilda cea rea a oamenilor mari renumiţi, ridică piedica ce ne opreşte de a săvârşi lucrurile cele rele şi aduce îndrăzneala, care este izvorul răutăţii, căci vestejeşte frica de Dumnezeu, înfrânătoarea patimilor şi ori cărui păcat.

Sunt fapte multe însă, din viaţa oamenilor mari şi chiar din viaţă persoanelor bisericeşti, cari erau plăcuţi înaintea lui Dumnezeu, erau oameni făcători de minuni, erau oameni, care puteau orice şi cu toate acestea vom vedea că se feresc de ceartă, de oameni mânioşi, nu le stă împotrivă.

Aşa, poporul lui Israel, condus de doi bărbaţi sfinţi Moisi şi Aaron, a poposit în oarecare loc fără de apă, şi aducându-şi aminte de Egipt, au cârtit asupra lui Moisi, cel ce i-a scos pe ei de acolo. Moisi însă alergă îndată cu Aaron în cortul mărturiei şi au cerut ajutor de la Dumnezeu. Dumnezeu le porunceşte să adune pe popor şi vorbind către piatra din faţa lor, să le scoată apă din ea. Vedem dar şi de aici câtă luptă este în sufletele lor pentru înlăturarea unei certe. Mântuitorul Hristos are nişte cuvinte pentru oamenii, cei cari umblă cu pricina: «Vai, zice, omului aceluia, prin care vine sminteala; mai de folos ar fi lui să-şi atârne o piatră de moară de grumazi şi să se arunce în mare, de cât să scandalizeze pe unul din aceşti mai mici».

Şi adevărat. Care este omul acela, care nici odată n'a smintit pe nimeni? S'au care este omul, ce se întoarce de lângă prietenul cel smintit, sau fuge şi se leapădă de rudenia lui cea iubită, când vede că se sminteşte de ei, Acesta este motivul, pentru care Mântuitorul: «Mustră poporul de fără de legile lui şi totdeauna caută prin pilde să l întoarcă la calea cea adevărată.

De aceia fraţilor, să căutăm ca prin purtările noastre sa nu ne rătăcim de calea mântuirii; să ne ducem cu mintea în primele timpuri ale creştinătăţii şi vom vedea mulţi fii, care au fugit de părinţii lor ce erau necredincioşi şi mulţi părinţi ce şi au părăsit fiii.

Astfel păstrau cei dintâi creştini credinţa nesmintită şi poruncile Domnului neprihănite, pentrucă unde vedeau răul şi sminteala fugeau de ea.

Să păstrăm şi noi pildele acestea frumoase şi să nu ne primejduim de rătăcirile din afară, căci Stântul Ap. Pavel spune: «Fugiţi fraţilor, de cei ce umblă cu sminteli, în afară de învăţătura, care a-ţi învăţat-o şi depărtaţi-vă de ei.

Amin.

Diac. V. H. Fussu

TUBERCULOZA

(BOALA SEACĂ—OFTICA)

de Colonel Dr. Dimitriu-Mamant

In numărul trecut s'a vorbit despre:

Cum începe tuberculoza şi care este mersul ei?

iar astăzi despre:

Cum se face molipsirea?

Bolnavul atins de oftică, poartă sămânţa (microbul) cu anii în plămâni şi prin tusă o scuipă afară. Oftícosul scuipă unde găseşte şi unde nimereşte, pe podeala casei, în cârciumă, în curte; scuipatul se ususă, se prăfuieşte şi odată cu aerul, pătrunde în nasurile noastre, ducând acolo şi sămânţa oftícei. Sămânţa aceasta pândeşte în nas prilejul ca — fie prin răceală, fie prin alte boale, — trupul nostru să slăbiască, să-şi piardă puterile de a lupta cu boala şi atunci, locul fiind pregătit, sămânţa încolţeşte uşor şi omul cade bolnav de oftică. — După cum vedem, sămânţa oftícei prinde numai acolo unde găseşte loc priincios! Prin urmare învăţătura care se deprinde de aci este că — în toate chipurile — să ne ferim pe noi şi pe copiii noştrii de orice boale, care pot să slăbească puterea corpului nostru. Atâta vreme cât, prin aer curat, hrană bună, somn regulat şi — mai ales — curăţenie, vom ţine corpul nostru sănătos şi puternic, nu avem a ne teme de sămânţa oftícei. — In nasurile şi gura a cel puţin 85% din noi, se găseşte sămânţa oftícei şi cu toate acestea nu toţi murim de oftică, pentrucă trupul ţinut sănătos este înzestrat din fire cu puterea de luptă împotriva boalelor molipsitoare, — prin urmare şi a tuberculozei. — Dar nu numai prin scuipatul oftícosului se răspândeşte sămânţa oftícei. — Prin vorbă, prin strănutat, prin râs şi răsuflare chiar, oftícosul răspândeşte în aer, şi până la o depărtare de 2—3 metri sămânţa boalei şi atunci înţelegem cu câtă uşurinţă se pot molipsi, — oricât de sănătoşi ar fi — acei cari trăesc împreună cu un oftícos, pentrucă ei trag în ei un aer încărcat cu sămânţa oftícei. Lucrurile cari vin în atingere cu un oftícos, începând dela cămaşă, ştergar, lingură, cană de băut şi vestmintele purtate de el, încă sunt pline de sămânţa oftícei, răspândită de cel bolnav, în toată clipa în jurul lui şi astfel înţelegem dece nu poate fi un păcat mai mare decât obiceiul, — foarte răspândit, mai ales la ţară, — de a da de pomană hainele şi lucrurile de cari s'a servit mortul de oftică, sau a le da pentru purtare la un frate sau soră mai mică! — Aşa se lămureşte molipsirea în familie, când cum am spus, merg unul după altul în groapă şi câte 2—3 într'un an.

In afară de aceasta, obiceiul de a săruta pe cel bolnav de oftică, — mai ales dacă boala nu este atât de puternică, ca să ne facă a ne feri de el, — încă aduce cu siguranţă molipsirea şi aşa se lămureşte, mai ales molipsirea copilului dela mama sau tatăl bolnav, molipsirea bărbatului dela nevastă şi a nevestei dela bărbat. Prin urmare: să ţinem bine minte că tot ce este pe bolnav, sau vine în atingere cu el, şi oricine vieţuieşte cu un oftícos, e plin de sămânţa oftícei!

La fel şi animalele se îmbolnăvesc, din aceleaşi pricine ca şi omul şi se molipsesc în aceleaşi împrejurări. — Prin urmare, e bine să ştim că boala trece şi dela animale la om, şi că după cum am spus, obiceiul răspândit la ţară, de a dormi iarna la un loc cu vaca şi viţelul, cu găinile şi purceii, cu câinii şi pisicile, duce la primejdia de a ne molipsi de oftică dela animalele oftícoase, prin faptul că respirăm un aer stricat şi încărcat cu sămânţa oftícei ancestor animale, care pot fi şi ele bolnave.—Nu mai amintim şi de obiceiul, din unele gospodării, în care pisica şi câinele are însărcinarea de a spăla la amiază, în tindă, la soare, castroanele şi vasele de mâncare peutruca la cina de seară, oamenii întorşi dela munca câmpului, să mănânce din ele. — Nu mai puţin şi oftícosul, din neştiinţă, în loc să scape de sămânţa oftícei, prin paza regulilor de curăţenie, el nu face altceva decât să se molipsească pe el însuşi în tot minutul! — Astfel: scuipând în tot locul, este silit să respire aerul cu sămânţa boalei aruncată de el. — Dacă nu se spală pe mâni înainte de mâncare, dacă nu şi opăreşte castronul, lingura şi paharul de care se serveşte pentru băutură, dacă faţa de pernă şi cerceaful — pe care doarme — nu-l premeneşte des, dacă vestmintele ce le poartă nu le spală des şi nu păstrează curăţenie mare peste tot locul unde umblă el, atunci molipsindu-se tot mereu, cu sămânţa boalei pornită din el însuşi, numai poate scăpa niciodată de oftică decât numai prin moarte. Aşa se lămureşte nevindecarea unei molime. — Căci, dragii mei, nu este de ajuns numai ca oftícosul să ia medicamente, să se ducă la munte sau la ţară, la aer curat şi să mănânce bine, ci trebue să-şi păstreze, în fiecare clipă, toate regulele după care învaţă să nu se molipsească neîncetat, pe el însuşi, şi nu numai pe cei din jurul lui. Dacă lucrul acesta ar fi bine ştiut şi păzit de oftícoşi, cel puţin jumătate din ei, ar trebui să se vindece. Cei mai mulţi însă, mor cu zile, fie că dela începutul boalei chiar nu s'au arătat la medic şi au dat fuga la babe şi la descântece,—fie că n'au urmat poveţele medicului, — fie că, şi dacă le-a urmat, au făcut-o numai pe jumătate şi cum s'a simţit mai bine s'au pus pe băutură, ori dacă e flăcău sau fată, au dat fuga la horă, înghiţind la praf, jucând până i-au trecut năduşelile pe corpul înfierbântat şi astfel boala i-au înhăţat din nou şi pentru totdeauna! — Nu ne vom putea feri niciodată de tuberculoză, dacă nu vom ţine bine minte: cum şi în ce împrejurări ne putem molipsi şi dacă nu vom păzi cu toţii, chiar şi sănătoşi fiind, toate sfaturile bune, pe cari oamenii învăţaţi şi dornici de binele omenirii, după multă trudă le-au aflat. Noi, cari le-am primit d'a gata, n'avem decât datoria de a le urma, nu numai pentru binele nostru dar şi al urmaşilor noştrii.

In numărul viitor vom vorbi despre:

„Cum ne ferim de tuberculoză"

Anului ce se duse...

Ca şi anul ce se duse
De-ai fi anule ce vii;
Du-te în adânci pustii...
Cel trecut? Vai!. Nu'mi aduse
De cât aspre vijelii...

Pe răboju-ţi pentru mine,
Dacă-o fi ca să mai scriu:
Fericiri ori veselie,
Stai!.. Eu nu mai sper în bine
După-atâtea nebunii!..

An ce vii... nici o 'ndurare,
S'au dus visele sglobii...
Vino vesel la copii;
Eu păşesc cu nepăsare,
Peste-a tale 'mpărăţii...

SMARA

Navele Mărilor

ISTORICUL NAVELOR

de D-l Comandor Buchholtzer

(«Pe drumul albastru au venit minunile vieţii»).

Blasco Ibanez

1. — **Inceputul navigaţiei.** Acum 50.000 de ani conturul Europei şi al Asiei Occidentale era diferit de ceia ce este azi. La Vest şi la Nord, întinderi mari cari acum sunt acoperite de apele Atlanticului, erau atunci pământ uscat. Marea Irlandei şi Marea Nordului erau nişte văi pe unde curgeau râuri. Nordul continentului era acoperit de ghiaţă, cum e acum în Groenlanda.

Mediterana era o vale mai joasă decât nivelul general al continentului şi era formată din două mări separate între ele şi fără comunicaţie cu Oceanul.

Sahara uu era cum e acum un deşert de stânci şi de nisip, ci o regiune fertilă şi bine udată. Partea orientală a mărei Mediteraniene avea mai multă apă dulce decât sărată, căci era alimentată de Nil precum şi de râul care curgea unde e Marea Adriatică şi de râul a cărui vale este acum Marea Roşie; asemenea şi de râurile, în ale căror văi sunt apele mărei din Arhipelagul Grecesc.

Cantitatea de apă care se evapora era mai mare decât apa pe care o primia din râuri şi nivelul ei scădea cu încetul.

Şi astăzi Mediterana e o mare ale cărei ape se evaporează în cantitate mai mare decât cele primite dela râurile ei.

De n'ar fi acum curentul de apă din Ocean şi cel din Marea Neagră, mare care primeşte mai multă apă decât evaporează, nivelul mărei Mediterane s'ar scobori sub nivelul Oceanului, cum s'a scoborît nivelul Mărei Caspice şi al Mărei Moarte cari sunt mări închise.

Umplerea Mediteranei cu apa din Ocean, care i-a dat forma actuală, a avut loc probabil cam între anii 30.000 şi 10.000 înainte de Christos. Primii locuitori aflaţi pe marginea lacului Oriental, trebuie să fi fost surprinşi de creşterea nivelului lacului; mulţi s'au înecat, iar apele crescânde au fugărit pe ceilalţi până în marginele actuale ale Mărei Mediterane. E probabil că istoria potopului din Biblie, nu e decât această revărsare a Oceanului în cele două mări închise ale Mediteranei. Legenda cu corabia lui Noe, ne arată că pe locurile Mediteranei, se găseau nave plutind şi unii locuitori au scăpat prin ajutorul lor de revărsarea Oceanului în lacurile mărei Mediterane.

2. — **Cele dintâi nave** au fost construite de popoarele ce au locuit pe marginile râurilor şi lacurilor.

La început, navele erau făcute din arbori sau lemne plutitoare, cari ajutau pe oameni să înoate. Pe urmă aceşti arbori fură scobiţi, iar când oamenii începură să aibă uneltele necesare, construiră navele din bucăţi unite în mod grosolan.

In Egipt şi Mesopotamia se construiau nave din nuele, «călăfătuite» sau împlute în golurile de împletire cu bitum. In acest fel a fost construit şi coşul în care Moise a fost pus de maică sa şi aruncat pe Nil. In alte construcţii, unelele erau acoperite cu piele de bou. Felul acesta se întrebuinţează şi azi pe coasta Irlandei unde se găsesc animale multe şi arbori puţini. Pe Eufrat de asemeni se întrebuinţează şi astăzi acest fel de bărci. In valea acestui fluviul nava a fost instrumentul principal de comunicaţii, şi probabi, că tot de aici oamenii s'au aventurat pe oceane pentru întâia oară.

Tot aşa, este probabil că cele dintâi porniri în largul oceanului au fost pentru pescuit.

Navele brăzdau lacul Levantin (de răsărit) al actualei Mediterane, înainte ca marea aceasta să fi fost în comunicare cu Oceanul.

Bărci şi nave plutiau pe Tigru şi Eufrat în anul 7000 înainte de Christos, când aceste râuri aveau guri diferite, prin cari se vărsau în Golful Persic.

Cetatea Eridu, de la marginea Golfului Persic care acum e la 230 Klm. de ţărm, a avut flotă mare. Sunt probe evidente de o viaţă maritimă intensă, în extremitatea orientală a mărei Mediterane acum 6000 de ani, cu nave mari cari puteau transporta chiar elefanţi.

Marinarii din cele dintâi timpuri ale navigaţiei, trebuie să-şi fi dat seama din vreme, de uşurinţa şi libertatea, pe care o permite apa pentru transporturi.

Ei puteau să ajungă în insule, şi nici-un rege de la uscat, care nu avea nave la dispoziţia sa, nu putea să-i ajungă. Pe nava sa, căpitanul era rege.

Marinarii şi-au făcut în curând adăposturi în insule şi pe capurile fortificate. Aici au instalat porturi şi au urmat pescuitul. Aventurarea mai departe pe mări, a avut de scop mai mult «pirateria», sau luarea bogăţiilor altora de pe ţărmuri sau de la alte nave.

Prin faptul că întâiele navigaţii pe mări s'au desvoltat în basinul oriental al Mediteranei, în marea Roşie şi în golful Persic, unde apele sunt relativ liniştite şi vânturile mai rare, navele aveau rame. Numai în ultimele patru secole ale civilizaţiei între anii 1400 şi 1800 după Christos s'au părăsit ramele, iar velele (pânzele) au luat desvoltarea necesară, căci navigaţia pe Oceane a impus această schimbare.

In Mediterana, ramele au fost instrumentul principal în navigaţie, iar construcţiile s'au făcut în aşa fel, încât trebuia să se scoată maximum de profit din rame. Cât timp popoarele Europei erau sub dominaţia Orientalilor, popoarele din Nord urmau exemplul lor, având navele cu rame, deşi vânturile le-ar fi permis întrebuinţarea pânzelor. Fenicienii, popor de rasă semitică, creiară în orientul Mediteranei cetăţile maritime Acre, Tir şi Sidon şi împinseră navigaţia pe coasta Africei, unde fundară Cartagena şi Utica. Navele feniciene brăzdau Mediterana încă din anul 2000 înainte de Christos. Fenicienii au fost înlocuiţi mai târziu, pe mare, de Grecii republicilor maritime,

2) # Romanul Crăciunului

Despre romanul creştin Ben-Hur

La dreptul vorbind, Roma nu avusese aliat mai credincios, şi lipsa mânei sale se simţi îndată. Focul care de 15 ani mocnea sub cenuşă, începea să fumege iar. O lună după investitura lui Ismail, Romanul se crezu dator să facă vizită la Ierusalim. Când din înaltul zidurilor care răsunau de strigăte şi şuierături, Iudeii văzură garda sa străbătând poarta de la mează-noapte şi mergând spre turnul antonia, atunci înţeleseră ei, adevărata ţintă a acestei vizite. O cohortă întreagă fu adăugată la vechea garnizoană, iar lanţurile robiei lor se strângeau fără milă. Dacă procuratorul ar fi socotit trebuincioasă vre o pildă, vai de cel întâi îndrăzneţ pe care ar fi căzut mâna sa!

CAPITULUL II

In acea zi, doi tineri stăteau de vorbă într'una din grădinile palatului de pe muntele Sion, între o tufă de oleandru şi bambus, care cresc în valea Iordanului, nu departe de Marea Moartă şi între un basin de apă limpede care împarte răcoreala şi umezeala sa nucilor, roşcovilor, zarzărilor ce-şi răsfăţau foile în clima priincioasă a răsăritului.

Frumoşi amândoi, la întâia privire, cineva iar fi luat drept fraţi. Amândoi aveau părul şi ochii negri, feţele de coloare închisă. După statura lor, se vedea că nu erau de aceiaşi vîrstă.

Cel mai mic era cu capul gol. O tunică largă i se scobora pînă la genunchi. In picioare avea sandale, iar o manta largă acoperea banca pe care stătea. Această îmbrăcăminte nu-i acoperea mânile şi picioarele care astfel se vedeau tot aşa de negricioase ca şi faţa. Cu toate acestea o oarecare dulceaţă, în ţinuta lui, o fineţă în trăsăturile şi vorba sa, arătau că e de o treaptă înaltă. Tunica de cea mai fină lână, de coloare cenuşie, cu o bată cusută la gât, la mâneci, şi pe margini, legată apoi la pept cu un şiret de mătasă împletită, îţi dovedeau că e Roman. Şi dacă, în timp ce stăteau de vorbă arunca din când în când câte o privire mândră tovarăşului său, ori îi vorbea ca unuia mai pre jos, întru cât-va ar putea fi iertat, pentrucă familia din care făcea parte chiar la Roma era socotită între floarea boierimii. Pe acele vremuri, o asemenea împrejurare îndreptăţea îngâmfarea sa. In războaiele crâncene dintre cel dintâi împărat al Romei şi duşmanii săi, un Messala fusese prietenul lui Brutus. După bătălia de la Filippi, fără a-şi jertfi cinstea, el se împăcă cu cuceritorul. Totuşi, mai târziu, când Octavian începu să lupte pentru imperiu, Messala îl ajută. Octavian, ajuns împăratul August, îşi aduse aminte de aceasta şi-i încărcă familia cu onoruri. Intre alte distincţiuni, odată cu prelacerea Iudeei în provincie romană, trimise acolo pe fiul clientului său, cu însărcinarea de a primi şi mânui dările rădicate în acea parte, şi, de atunci, el locuia în palatul de pe Sion. în jumătate cu arhiereul. Tânărul de care am vorbit mai sus e tocmai fiul acestuia.

Mai bine făcut de cât dânsul, tovarăşul său purta vestminte de in alb, obişnuite pe atunci la Ierusalim. O pânză îi acoperea capul, strânsă cu o cordică galbenă şi aşezată aşa că atârna dindărăt, acoperindu-i ceafa. Un privitor îndemânatec în deosebirile de rasă şi care, mai mult de cât îmbrăcămintea, cercetează trăsăturile, ar fi descoperit îndată pe scoborâtorul unei familii de neam evreiesc. Tăietura feţei lărgimea frunţii, nările mari, îndoitura delicată a buzei de deasupra, frumuseţa privirii, rotunzimea obrajilor de o rumeneală aprinsă, dădeau feţei lui dulceaţa tăria şi frumuseţea deosebită a neamului său, şi care contrastau adânc cu asprimea trăsăturilor Romanului.

— Nu spuneai tu, întreabă Evreul pe greceşte, limba claselor înalte în Palestina ca şi în Roma, că noul procurator va sosi mâne.?

— Da, mâne, răspunse Messala.

— De unde ştii?

— Ismail, acel pe care voi îl numiţi arhiereul, a spus aseară tatălui meu. Nici eu nu zic ba, că ştirea asta ar fi părut mai de crezut dacă ar fi venit dela vre-un Egiptean, al căror neam au uitat ce va să zică adevărul, sau chiar de la vre-un Idumeu, ai cărui strămoşi n'au ştiut nici odată ce înseamnă vorba asta. Dar pentru mai multă încredinţare am întrebat pe sutaşul turnului. şi el mi-a spus tot aşa.

Tânărul Messala, crescut la Roma, adusese cu dânsul acel accent de batjocură fină sau o nelămurită luare în râs, care greu se poate prinde în trăsăturile condeiului. Această particularitate a timpului, împreună cu creşterea luxului şi a puterii, înlocuise vechea cuviinţă şi seriozitate a moravurilor latine. Vechea religiune încetase de a mai fi o credinţă. Ea era numai o haină a cugetării şi expresiunii, iubită doar de preoţi, care găseau că serviciul în templu aduce ceva, şi de poeţi, care, la rândul lor, nu se puteau lipsi de a-şi presăra versurile cu zeităţile obişnuite. După religiune, veni filozofia, sub care satira şi zellemeaua se întronară până acolo, că ajunseră partea nelipsită, chiar în vorba zilnică, ceva ca sarea în bucate şi mirosul plăcut pentru vin. Acest ton luător în râs se arăta şi aluziunile lui Messala cu Egipteanul şi Idumeul. Tânărul Evreu simţi şi se roşi la faţă dar tăcu, privind aşa, fără ţintă spre lundul apei din basin.

— Tot în grădina asta ne-am luat adio, începu iar Messala.

(Va urma)

D A N I E

Marele om de suflet ION STANESCU

Proprietarul Hotelului Splendid a dăruit 100 milioane lei pentru studenţi.

Iată cum: Intr'o Duminică dimineaţă din luna lui Decembrie 1928 s'a inaugurat în Bucureşti în strada Pictorul Grigorescu «Căminul Studenţesc» întemeiat de acest om de suflet purtându-i numele încă din 1923.

«Căminul Ion Stănescu». E făcut numai cu mijloacele sale, pentru copiii de ţărani lipsiţi de mijloace de trai, care vor sa urmeze cursurile superioare.

Pot fi adăpostiţi aproape 100 copii, având tot ce le trebue, numai să înveţe carte spre a fi folositori ţării şi familiilor lor.

Marele om de suflet Ion Stănescu a mai admis ca pe lângă fiii de ţărani, sa fie adăpostiţi şi hrăniţi şi orfanii de războiu care urmează bine la şcoală, cum şi alţi studenţi lipsiţi cu totul de mijloace, cu acte de paupertate (sărăcie) liberate de Administraţia financiară respectivă, având media foarte bună la bacalaureat şi avizul unui profesor universitar.

In acest cămin se primesc numai studenţii, care s'au hotărât să urmeze «Literile şi Ştiinţele».

După sfârşirea serviciului religios, primul care a vorbit a fost Preotul profesor Dem. Rădulescu care a lăudat fapta D-lui Stănescu atât din punct de vedere românesc, cât şi mai ales din punctul de vedere umanitar creştin. Vădit emoţionat a mărturisit că e cel mai fericit văzând în parohia sa, acest măreţ cămin, care va vorbi generaţiilor viitoare despre bunătăţile sale, şi ale marelui creştin Ion Stănescu, care n'a cruţat nimic, ca să facă fericirea celor buni, sârguitori şi lipsiţi de mijloace.

Vintilă Brătianu

D. Profesor universitar C. Stătescu, a citit o scrisoare a D-lui Brătianu, prin care arată părerea sa de rău, că nu e prezent şi felicită pe donator pentru această măreaţă şi patriotică faptă demnă de urmat şi de alţii.

Popovici—Bâznoşanu

D. Profesor A. Popovici—Bâznoşanu a arătat că întregirea României în hotarele ei firesti, a deschis multe probleme de rezolvat. Printre acestea este şi pregătirea factorilor, însărcinaţi cu răspândirea culturei generale a profesorilor de învăţământ secundar. Sunt 30 de ani, de când s'a desfiinţat una din cele mai importante instituţii din vechiul regat: «Şcoala Normală Superioară».—Aci studentul îşi avea asigurată: locuinţa, hrana, îmbrăcămintea etc. şi hrana creerului: „Biblioteca". A amintit mişcările studenţilor şi viaţa lor mizerabilă, apoi cu multă bucurie şi satisfacţie sufletească a spus, ca a cunoscut la 1923 pe marele filantrop Ion Stănescu, şi că numai după patru ani de funcţionare 1924 — 1928, acest cămin a dat: 22 profesori secundari şi 7 asistenţi universitari. Au mai ieşit din cămin încă 2 Magistraţi, 2 Ingineri, şi 5 Avocaţi. In Statutul Căminului se vede ca toţi fericiţii care au trecut prin acest sfânt aşezământ sunt obligaţi să păstreze contactul lor toată viaţa cu acest Cămin.

Eu unul cred, că această obligaţie imperativă, nu era nevoe sa fie ţintuită în Statut, căci oamenii luminaţi eşiţi din Cămin, ar fi putut sa aibă de la sine o scânteie de: «Recunoştinţă», ca la anume epoci să se întrunească şi să sărbătorească pe marele om de suflet Ion Stănescu.

O statue grandioasă în Curtea Căminului se impune, ca să se bucure cel puţin cât trăeşte şi filantropul nostru, că nu e uitat. D. Profesor Popovici mulţumeşte călduros D-lui Stănescu care a dat probe că este cel mai mare amic al Universităţei.

Ermil Pangrati

Spune: Mulţumesc Doamnei şi Domnului Stănescu din partea Senatului Universitar, şi a colegilor mei. Studenţilor le a atras atenţia astfel: «Viaţa lui Stănescu e o pildă continuă, pe care voi trebue s'o cunoaşteţi Născut în sărăcie însă inteligenţa şi judecata lui sănătoasă l-au făcut cel mai mare prietenul Culturei naţionale. Stănescu plecând la muncă fără protecţie, a ajuns în situaţiunea că a agonisit câteva sute de milioane de lei. Dar nu asupra acestui fapt vreau să vă atrag atenţiunea, ci asupra faptului că lui nu i se poate reproşa nimic. Banul din care vă veţi împărtăşi voi astăzi, şi viitorii studenţi aci, este ban curat şi donatorul nefiind amator de reclamă, a refuzat orice distincţiune.

Fiecare din voi să vă gândiţi la fapta bună şi mare a donatorului, căci ceiace a înfăptuit el întrece tot ce s'a făcut pentru ţara noastră.

D. BANCIU

A făcut o comparaţie între traiul studentului de altă dată şi la confortul pe care îl are az, în Cantinele şi Căminurile de după războiu. Şi, pe când Statul înainte de războiu nu acorda decât burse reduse, astăzi sunt înscrise în bugetul Ministerului de instrucţie suma de 50 milioane lei.

D. Lorin Popescu

A felicitat pe D. Ion Stănescu în numele «Uniunei Naţionale a Studenţilor Creştini» pentru opera înfăptuită. In timpul acestei cuvântări D. Profesor Iorga decanul facultăţei de litere, a părăsit sala declarând că nu înţelege cum cineva poate să vorbească în numele unei societăţi studenţeşti, care n'a fost recunoscuta de Senatul Universal.

D. I. Conea

In calitate de asistent universitar şi dirigintele Căminului într'o însufleţită alocaţiune, a relevat viaţa studenţească ce se desfăşoară în «Căminul Ion Stănescu» exprimând cele mai profunde recunoştinţe, şi neperitor exemplu ce l'a dat marele om de suflet I, Stănescu.

Cuvântarea Donatorului

Dupe ce a mai vorbit încă un reprezentant al Căminului Vasiliu Bolnavu „Domnul Stănescu care era atât de impresionat, şi mişcat în sufletul său cel bun şi blând, a început să vorbească având «ochii înlăcramaţi» în modul următor:

Dacă regret un lucru, este că n'am avut mijloacele necesare, să mi desăvârşesc studiile.

Am făcut de mic copil negoţ, punând pricepere şi stăruinţă, şi în toată activitatea mea am fost ajutat de Dumnezeu, pentru că am fost BUN CREŞTIN.

M'am frământat mult şi pe timpul mişcărilor studenţeşii. Am chemat pe d. Cullna, arhitectul meu, rugându-l după sfaturile d lor Pangrati, Popovici şi Stătescu, să-mi întocmească planurile pentru un Cămin Studenţesc, pe care l-am deschis, iar mai târziu l-am transformat aşa cum se vede azi.

«Mi-a ajutat Dumnezeu să vă văd laolaltă în casa voastră, şi pentru că: „Aşa a vrut Cel de Sus" să-mi ia de lângă mine pe copila mea, tocmai când îşi desăvârşise studiile, îiu să declar că: „Voi toţi studenţii rămâneţi copiii mei...

După ce numeroasa asistenţă a ascultat «cu ochii în lacrămi» ultimele cuvinte atât de emoţionante şi dureroase pentru un părinte lovit atât de crud în sufletul său, ne mai având lângă el adorata lui copilă, singura mângâere ce mai avea pe acest pământ, a vizitat Căminul, care a lăsat cea mai frumoasă impresiune tutulor, ca organizaţie, cu răţenie şi altele, care rar se găsesc la multe din instituţiile similare.

Eu unul General bătrân în retragere, trecut de vârsta de 67 ani, când am citit în Universul de la 12 Dec. această dare de seamă, şi când am ajuns la ultimele cuvinte ale donatorului care plângând a spus: «Aşa a vrut Cel de Sus» am început să tremur de emoţie, şi ne mai putând citi, căci mă înecam am început să plâng şi eu ca şi întreaga asistenţă din acea zi.

Dumnezeu să dea putere marelui om de suflet I. Stănescu să suporte durerea ce a simţit, căci „aşa a vrut Cel de Sus» iar Doljenii să fie mândri de concetăţeanul lor.

Ne putem mândri că nu numai milionarii de peste ocean fac instituţii de bine faceri, dar că avem şi noi români cu suflebun şi milostivi ca I. Stănescu. Rog pe toţi bunii Invăţători şi Invăţătoare atât de la sate cât şi oraşe, să facă cerc împrejurul lor la Şcoală cu toţi copiii, citindu-le şi dându-le explicaţii al supra însemnătăţei acestei donaţiuni, făcându-i atenţi asupra puterei Dumnezeeşti, respectându-le dureroasele cuvinte ale D-lui Stănescu că; «Aşa a vrut Cel de Sus, să-mi ia copila de lângă mine.

Iar ca semn, să nu se uite niciodată durerea şi memoria scumpei sale copile, de aceia a înfiinţat Căminul Studenţesc ca o danie veşnică şi neperitoare pentru nemurirea sufletului ei, in care toţi tinerii studenţi fiind îndestulaţi cu tot ce trebue unui bun trai, până la formarea carierei lor să se roage lui Dumnezeu şi pentru odihna sufletului celei neuitate copile, şi pentru sănătatea marelui om de suflet I Stănescu, care a zis: De acum înainte voi sunteţi copiii mei!

— Fapta marelui donator, vorbeşte de sine şi să dea D-zeu să găsească imitatori, care să îndulcească zilele celor fără mijloace, căci ori cât de bogat va fi cineva, nu se duce cu averea în mormânt, ea, rămâne aci pe pământ, şi dacă va fi bine întrebuinţată în instituţii de binefaceri, vor rămâne nemuritor, căci din generaţie în generaţiei se va pomeni numele lor.

General Savopol
Pensionar (Craiova)

Colecţia «Culturei Poporului».

Folklor-Medical

Lebeniţa (lubeniţa, pepenele verde). Coaja ei uscată şi făcută praf, o întrebuinţează femeile pe alocurea, ca să le vie regula, menstruaţia când a întârziat. (Com. Zanoc. — Sălaj).

Lingura milostivirei (sau lingura popii). E o bună la orice rană şi la pecingine. — (Com Zanoc).

Lucerna. Apă 'n care a fiert lucerna, e bună pentru a se îmbăia în ea cei ce au răni sau umflături (Mariţa Huluţă, 45 ani, din Hăneşti—Dorohoi).

Lumânărica. Se 'ntrebuinţează contra gălbinării (icter) şi a durerei de piept.
Modul de întrebuinţare: Se pisează rădăcina uscată; se pune într'un litru de rachiu de drojdie şi se lasă să stea închisă bine, timp de o săptămână. După aceea se bea din ea câte un păhărel dimineaţa, prânz şi seara. Cel ce ne-a spus pretinde că în 8 zile gălbinarea dispare şi apare o poftă mare de mâncare. Unii se îngraşă mult. (De la Gh. Strat şi Ioana Constantinescu, com. Cosminele — Prahova).

Nalbă mare. Cu frunza ei se opreşte scurgerea de sânge din răni şi se vindecă tăeturile.

Nalbă mică. Foloseşte la dureri de gât şi urechi (Com. Zanoc — Sălaj).

Florile de porumbel (Coţobre). Se întrebuinţează ca purgativ.

Fragile (porinţele). Zeama o folosesc la dureri de ficat şi la boli de nervi.

Geroafa (Iarba carului). Fiartă 'n vin e bună contra diareei.

Ghindă. Ceai de ghindă foarte bun contra diareei. (Zanoc — Sălaj).
Ceai de coajă de stejar bun contra trânjelor. (com. Popeşti — Vâlcea).

Halmoşul (latin. Acorus calamus). Bun contra frigurilor, durerilor de splină şi stomac.

Hrean. Cataplasmul la umflături şi junghiuri. (Com. Popeşti, jud. Vâlcea).

Hamei. Ceai de hamei bun contra scurgerilor la bărbaţi; (boală lumească = triper). (Com. Popeşti Vâlcea).

Iarba lui Tatin. Ceaiul vindecă unele boli de splină şi rinichi. (Com. Zanoc — Sălaj).

Material câştigat şi catalogat de
Dr. OD. APOSTOL

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Stema lui Ştefan Tomşa-Vodă

Dăm aici stema (pecetea) din vremea lui Ştefan Tomşa, Domnul Moldovei ce a fost în două rânduri Voevod, odată la 1611 patru ani, iar a doua oară la 1622 un an. Acest Domn la 1615 a pus de s'a zidit mânăstirea Solca lângă Rădăuţi. In a doua domnie a sa mult bine a fost în ţară şi a pus să se zidească încă o biserică domnească pe Poarta Curţii gospod dela Iaşi, atunci Capitala Moldovei.)( )(

Educaţia fizică în şcoala primară

Gimnastica pedagogică sau educativă, prezintă o problemă cu mult mai greu de rezolvat, de cum mulţi ar crede, în şcoalele noastre de prin sate.

Pe lângă desvoltarea armonică a fizicului are o nespusă influenţă şi asupra minţii indivizilor care o practică.

Deaceea, cred că nu greşesc dacă revin, scriind în acest loc al ziarului despre această dexteritate.

Ea cuprinde în sine o serie de acţiuni, voiu aminti două: 1) Acţiunea de o importanţă higienică, căci prin ea se trăieşte şi oţeleşte corpul, se asigură sănătatea şi se desvoltă abilitatea fizică a şcolarului. 2) Acţiuni importante şi din punct de vedere pedagogic (educativ). Scrisul, desemnul, cântările, desvoltă numai unele organe ale corpului, în exercitarea acestora gimnastica este chemată în ajutor. Iată că scriind mult, simţi durere la mână (bineînţeles dacă nu esti deprins).

Gimnastica desvoltă în mod sistematic şi omnilaterală toate organele.

In sfârşit ea mai influenţează spiritul şcolarului, desvoltă voinţa, energia, curajul, încredere în puterile proprii, prezenţa de spirit, şi dacă se execută în societate, stârneşte sentimentul social.

La popoarele antice—Elini — educaţia fizică era foarte îngrijită. Spartanii, Atenienii, care o susţineau ca un mijloc al educaţiunei umane generale, fără de care e primejduită viaţa, «Minte sănătoasă în corp sănătos!» zice poetul roman Juvenal, se poate face prin mişcări corporale.

In epoca reformaţiunei ia dat o direcţie mai liberă. Luther, recomandă «jocurile cavereşti». In sec. XVI au apărut în Germania chiar şi scriere; ca primele cunoscute asupra gimnasticei.

Rousseau priveşte aceasta, chiar ca baza educaţiunei morale. El zice: «Cu cât corpul e mai tare, cu atât se supune mai mult; şi cu cât e mai slab, cu atât el cere mai mult». Băiatul e rău, pentru că e slab; întăriţi l, şi el va deveni bun».

La 1811 L. John în Germania a deschis un local public pentru gimnastică, cu un efect foarte mulţumitor. Astfel, vedem că obiectul acesta merge în perfecţionare, progresând în mai bine.

Să ne reîntoarcem acum la programa noastră analitică, în care sunt prevăzute 4 jumătăţi de oră pentru fiecare clasă—cursul inferior—săptămânal.; 2 jumătăţi de oră pentru fiecare clasă — cursul supra-primar — săptămânal. Bine întocmit programul, rămâne ca personalitate, învăţătorul, să-şi însuşească o bună metodă în felul de predare a acestei ramure în învăţământ.

In următorul număr al acestei gazete, voiu expune pe larg, despre metoda de predare.

Nicolae Ţeţiu
învăţător

BIBLIOGRAFIE

A apărut Almanahul Cooperativ pe anul 1929, întocmit de Banca Populară «Tomeşti» din Com. Tomeşti, jud. Iaşi, Anul I, tipărit la Tipografia Cooperativă «Trecerea Munţilor Carpaţi» din Iaşi. Preţul 40 lei.

INFORMAŢII

Din Ţară

In ziua de 18 artie a. c., se va ţine concurs pentru ocuparea posturilor de medici secundari în specialitatea chirurgiei în oraşele: Iaşi, Galaţi, Focşani şi Bârlad; iar în ziua de 13 Mai pentru postul de medic Primar al Spitalul din Hârlău.

In Moldova este un ger cumplit şi viscoleşte, din care cauză haite numeroase de lupi şi-au făcut apariţia, sfâşiind vitele şi atacând până şi pe oameni.

Deasemenea în Dobrogea e ger şi furtună.

In ziua de 9 Ianuarie a. c., M. S. Regina Maria a Jugoslaviei a împlinit 30 ani.

Mai mulţi baptişti au înaintat cerere I. P. S. Mitropolit al Moldovei că vor să treacă la ortodoxism. Cererea le-a fost primită.

Locuitorii din Ungheni şi din alte localităţi din regiunea Prutului au sărbătorit Crăciunul după stilul vechi.

Vânătoarea de epuri este liberă numai până la 15 Ianuarie inclusiv.

In ziua de 9 Ianuarie 1929, a încetat din viaţă distinsul profesor al Facultăţii de teologie din Bucureşti, Dr. C. Chiricescu.

Murind acest inimos profesor lasă adânci regrete în randurile studenţilor şi a celor ce l'au cunoscut. Fie-i ţărâna uşoară.

Un frizer din str. Buzeşti No. 7 din Bucureşti a fost învitat la o petrecere. La masă s'au servit diferite băuturi. In timpul nopţii însă acest frizer, cu numele Dumitru Vătan, a început să se vaete, după aceasta a orbit, după care a încetat din viaţă. Din cercetări, se spune că iarăşi băuturile au fost otrăvite.

Feriţi-vă oameni buni.

Duminică 6 Ianuarie, a avut loc în sala facultăţii de litere din Bucureşti, congresul profesorilor de limba Germană.

La acest congres s'au pus următoarele chestiuni ce au fost aprobate:

1, Limba Germană să fie un studiu obligator, întroducându-se din clasa I, până intr'a 7-a. 2) Modificarea cărţilor de studiu pentru aceste clase. 3) Ajutorarea licenţiaţilor dela Filosofie şi litere şi trimiterea celor cu specialitatea de limba germană spre perfecţionare, etc.

Se aude că la Cluj se vor ridica statuele lui Traian şi Decebal şi o altă statue a Lupoaicei.

S'au hotărât ca în luna Mai 1929 să se ţină în câteva părţi ale ţării conferinţe agricole populare. Acestea ar trebui să se ţină în toate părţile.

In România avem două milioane de câini, dintre cari se spune că 802 mii sânt de folos sătenilor, iar restul sânt pela oraşe din cei boereşti.

La Comandamentul Corpului 4 Armată s'a ţinut o întrunire a mai multor militari şi civili, hotărându-se să se refacă Mărăştii, să se clădească o Catedrală şi o criptă pentru eroii morţi în acea regiune.

S'a ales un comitet de acţiune în frunte cu I. P. S. Mitropolitul Moldovei ca să adune fonduri. Activitatea acestui comitet se va inaugura cu o conferinţă pe care d-l General Mărgineanu o va ţine la Teatrul Naţional din Iaşi

După lămuririle date de Dl D. R. Ioaniţescu Subsecretar de Stat, în bugetul janndarmeriei găsim că avem 6645 de reangajaţi cu 613 ofiţeri şi 25043 de soldaţi în termen şi s'ar putea însă ca să avem numai 14000 de jandarmi repartizaţi astfel ca în loc de 6000 posturi sa avem numai 2000 de posturi.

Ştirea apărută şi publicată de către d: C. Georgescu—Obrejiţa colaboratorul nostru, cum că prietenul nostru d. Gheorghe T. Aldea ar fi murit în accidentul dela Recea o desminte. Iată realitatea:

Prietenul Aldea a dat altui coleg o scrisoare părinţilor săi. Cu ocazia accidentului de la Recea s'a găsit scrisoarea d. Aldea, crezându-se că e victima.

In Galaţi în anul ce a trecut 1928, au fost 121 de incendii.

In ziua de 1 Ianuarie 1929 a fost întrunită în şedinţă extraordinară, adunarea parohială a comunei Oiteniţa Rurală sub preşedenţia părintelui paroh Dem. I. Iliescu Palanca. Şedinţa a fost întrunită pentru alegerea unui comitet de instrucţie, pentru strângerea de fonduri şi punerea în lucru a bisericii, care solicită urgente măsuri. La sfârşit adunarea a votat un comitet de 40 bărbaţi în frunte cu D.l Const. Kirtu, proclamând ca preşedinte de onoare pe D.l C. Deculescu prefectul jud. Ilfov.

2) In ziua de 7 Ianuarie 1929 Părintele Dem. I. Iliescu Palanca dela biserica din Oiteniţa-Rurală Jud. Ilfov a înfiinţat un sfat moralizator compus din 16 oameni cu purtări frumoase şi care frequentează biserica — având de scop îndepărtarea relelor moravuri, care s'au înrădăcinat în sufletul enoriaşilor.

Părintele Iliescu Palanca a declarat că va munci din răsputeri în ogorul sfintei Evanghelii, zidind încet un zid de granit între oraş şi sat.

Din Străinătate

In Suedia s'a introdus la toate şcolile cursuri obligatorii de înot, Sînt copii de 7 ani, care au şi obţinut diplome de înotători.

Patinajul se practică deasemenea pe o scară întinsă la şcolile suedeze.

Patru manuscrise ale lui Shakespeare, datând din secolu XVII lea, au fost vîndute acum câtva timp la o licitaţie din Londra, pentru suma de 675000 franci.

Arhimilionarul James Patten din Chicago (America) a lăsat prin testament, ca jumătate din averea sa din 15 milioane de dolari, să rămână la şapte societăţi de binefacere.

O femeie din America, a fost condamnată la temniţă pe viaţă pentrucă a fost prinsă vânzând rachiu pe ascuns. Bună lege.

Acolo este o lege, în care spune că, acei cari sânt prinşi de patru ori călcând această lege să primească pedeapsa de temniţă pe viaţă.

Un vapor francez «Malacof» din cauza ceţei s'a scufundat în ocean în şapte minute. Din echipagiu s'au înecat 24 de marinari

In Franţa şi Italia sânt furtuni şi zăpezi foarte mari.

Vulcanul Calluci din Chili, care are o înălţime de 7000 m., a izbucnit, aruncând cantităţi mari de lavă.

Populaţia de prin împrejurimi înspăimântată. Sânt mulţi morţi şi răniţi al căror număr nu se cunoaşte. Semănăturile au fost distruse.

La Moscova şi Leningrad de două săptămâni pâinea lipseşte aproape cu desăvârşire, iar cât s'a fabricat, foarte puţină şi neagră.

Poşta Redacţiei

Păr. D. D. Achimescu,

Predica Sf. voastre a sosit prea târziu. Deaceia vă rugăm a ne trimite materia mai din timp.

Cetiţi şi răspândiţi „Cultura Poporului"

Tipografia „CORPULUI DE JANDARMI", Bucureşti.